

— Tú sært ekki so móð út, sum eg held, segði ein smádrongur við brúðrina.
— Hví skuldi eg siggja so móð út?
— Tí, mostur segði, at tú rannst eftir Jón í fleiri mánaðir, áðrenn tú fekkst hann.

— Mamma, eg havi so góðan hug at sleppa at ríða á einum esli, sigur lítli Per. Mamma rópar:
— Pápi, tak lítla Per upp á rygginn.

Nýggja arbeiðskonan: Skal eg siga: »pannikokurnar eru lidnar«, ella »pannikokurnar eru settar á borðið«?
Konan: Nei, sig bara sum er: »pannukokurnar eru brendar«.

Úr barnamunni: — Mamma, tú segði, at lítibeiggi hevði nösina á tær og hokuna á pápa; nú hevur hann so sanniliga fingið heudur á tonnunum hjá abba.

Undir eini uppboðssolu hevur ein maður mist lummabókina burtur og segði uppboðseljaranum frá hesum. Uppboðseljarin kunningjordi: »Hesin maðurin hevur mist lummabók sína við 5.000 kr. burtur. Hann býður 50 kr. í finningarlon.
— Eg bjóði 100 kr., rópti ein á fremsta beinki.

— Tað kom fjarrit frá beiggja mínum í morgun. Konan hevði fingið eitt barn í nátt, men ikki eitt orð um tað var dóttur ella sonur.
— Tað er jú heilt spennandi.
— Ja, .. ikki at ána, um ein er vorðin pápabeiggi ella mostur.

— Tað er so innarliga líkamikið, hvor av okkum „fær rætt“.
Harvið meinti hann, at hóast ógvistligasta og drúgvasta kjaftaslit letur tað seg ikki gera at broyta veruleikan eitt fet, og at tjakið einans av teirri grund er til onga nyttu.

Man kann tjakast um eitt mál, ikki fyri at „fáa rætt“, men fyri sannleikans skuld. Tað krevur, at hvor av teim tjakandi portunum við ærligum og virkiligum ansni fyri veruleikunum altíð er til reiðar at rætta uppá seg sjálfan, tá hann ansar eftir, at hann hevur fingið skeiva fatan av einum máli ella eisini er illa ella ov litið inni í málinum.

Tað er sjáldan, ein hoyrir annan partin siga undir einum tjaki: „— Ná, ja, ja, tað er rætt, sum tú sigur. Hatta hugsaði eg ikki um. Hatta visti eg ikki.“

Tað er sjáldsamt, tí man tjakast ikki fyri sannleikans skuld, men fyri at „fáa rætt“, fyri at vinna, fyri at tilfríðsstilla sín vilja til makt. Man tegir burtur veruleikar, ið mótsøðumadurin ikki veit. Man orkimar og móðkar hann, dregur hann runt í runudikunum og rópar, meðan hin tápuliga áhoyraratjöldin fagnar honum við lógvabrestum:

— Har kunnu tit sjálvi siggja!

Vert at vita:

Dalai-Lama, soleiðis verður ovasti leiðari buddhistanna í Tibet nevndur. Síðan umleið 40 ár hevur hann eisini verið verðsligi høvdingi Tibets. Hann verður hildin at vera eftirmaður halgmannsins, Avalokiteshvara, hvors andi tekur bústað í einum barnið, ið fœðist í somu løtu, sum ein Dalai-Lama doyir. Hvarja ferð ein Dalai-Lama doyir, verður leitað eftir einum barnið, ið ávisliga kom til heiminn í hesu løtu. Tað verður so hin nýggji Dalai-Lama. Barnið, ið skal vera eitt dreingjabarn, verður tíkið frá foreldrunum og alt upp av menkum í tí heilaga kleystrinum í høvuðstaðnum, Lhasa.

Veitst tú?

at sukur- og hveitiprísirnir higartil eru hækkaðir 18 oyru pr. kg. síðan lands-handilin var avtikin?
at vit flyta inn fyri nærum 2 milj. kr. í Molly-mjólk árliga og at Kjølbroy, Poul Hansen, Havgr. Johannesen og Martin Joensen hava monopol upp á hesa innflytan?
at tað fyrri nokrum árum síðan fóru tollsvik fram fyri hundræðstundtals krónur, men almenningurin hevur einki fingið at vita um hetta,
at vit í kraft av heimastýrslógini ætlandi hava heimsins bestu valutaskipan?
at beinleiðis útreiðslur danska statsins til Føroya eru umleið 11 milj. kr. árliga?

Blaðveruleikar —

255 milj. um dagin.

Hvønn dag bera 255.000.000 bløð, 275.000.000 radiolurt og 44.000.000 fjarsýn tíðindi til íbúgvir heimsins. Aftrat hesum koma 130.000 kvikmyndar arholir. Talið á radiolutum er hækkað 41 pst. seinastu 5 árin; men framvegis leita flestu fólk eftir blaðiðindum.

Europa svarar fyri 48 pst. av hesum tíðindaamboðum. Norðuramerika fyri 24 pst.

Í Bretlandi koma 609 bløð upp á hvørjar 1000 íbúgvirar um vikuna, og bretska bløðini Daily Mirror og Daily Express hava heimsins størstu upplag — 4 milj. hvørt, og sunnudagsblaðið News of the World 8 milj. eintøk. Bretland hevur 137 dagbløð og 11 sunnudagstíðindablað.

USA hevur 1786 dagbløð, 515 sunnudagsbløð og umleið 9000 vikubløð. Bløðini har eru størst — frá 20 upp í 100 síður. Sunnudagsútgávan av New York Times vegar 2 kg, er 2 tummar tjúk og 360 síður.

Í Sovjet koma bløðini út á 119 ymskum málum og seinastu 5 árin er dagliga upplagið hækkað frá 34 til 44 milj. eintøk.

Í Kina koma út 776 dagbløð.

VALDEMAR LÜTZEN

Telf. 1020

Thorshavn.

Í Afríku koma út bløð í myrkastu avkrókum landsins. Á Gullströndini koma 11 dagbløð og 9 vikubløð. Á Madagaskar 8 dagbløð. Bantunegararnir hava 23 dagbløð.

Í Fraklandi er talið á dagbløðum minkað frá 164 niður í 132 seinastu 5 árin. Í 1951 vóru 4000 vikubløð, í dag 7365. Har eru kvinnubløð, ið koma út í 1 milj. eintøkum.

Kolamálið

Tað er nú nógv skrivað um kolamálið, verður møguliga hildið; men tá kólið er ein lívsnervur í okkara samfelag, so kann tað ongatíð haldast verða nógv nógv skrivað um tað. Og eisini er tað at siga, at kólið er ein høvuðsframleiðsla, og eigur tí frá almennari síðu at verða stuðla so nógv sum gjørligt. Nú er tað so, at kolaarbeiðið er eitt framúr ringt, vandafult og hart arbeiði, soleiðis at ein kolaarbeiðari ongatíð kann sigast at fáa nógv. Tað er at siga, at tað, ið kolaarbeiðarin fær burturúr eini slíkari hartvunnari vinnu, tað má hann hava; men ein onnur síða av sakini er tann, at kólið er dyrt fyri tann, sum skal nýta tað dagliga, tí tað er jú fjøldin, ið eru fátækir arbeiðarar og fiskimepp. Men nú kann tað eisini sigast, at okkara samfelag er ógvuliga illa fyriskipað — í hesum — sum í nógvum øðrum forum.

Hetta sum so nógv annað, er mynd av hvussu ótrygt okkara samfelag rillar, við tað at øll byrðan hongur á herðum hins fátæka — alt slíkt spókir nú fram so við og við, sum byrðir hins fátæka tyngjast — dag frá degi. Hetta eigur ikki at vera so! Tað kann heldur ikki vera nakað dulsmál, at ein tann mest drepani sóttin fyri tí, at landsins vørur verða keyptar nógvir ferðir dýrari, enn tær veruliga nýttist at verið, skyldast mest teim nógvu heilsulomonnum, sum eru samantrunkaðir í okkara litla samfelag. Tá ið hetta nú mest snúði seg um kolaspurningin, so kann tað sigast, at hvørja ferð, talan er um at stuðla kolaframleiðararnar, so skal uppkøparin fáa nakað samsvarandi hækkan, hóast ein skuldi kunna trú, at hann hevði nógv mikið av vinningi av sínum kolahandli. Øll henda mikla hækkan kemur at fella á herðarnar á teim fátækum, sum eru noydd at keypa tað. Tað kann tí vera vert at triva í Danbjørgs skilagóðu orð, hvar hann í síni grein tók soleiðis til: »Nakað annað er, at samfelagið hevur skyldu til at hjálpa fátækum fólki at fáa biligari vørur; men kolaarbeiðar kunnu ikki einsamallir bera tær útreiðslur, sum tað kostar at hjálpa fátækum fólki.

Henda hjálpin má koma frá teimum, sum hava ráð at hjálpa fátækum fólki.

Henda hjálpin má koma frá teimum, sum hava ráð at hjálpa. Men í okkara samfelag vendir alt øvugt. Ein tann tryggasta og hollasta leiðin at ganga, fyri at niðrhalda hesi óðiligu prishækkan, og fyri at tryggja ta fátæku fjøldina móti okkurprism, var landshandilin — men hann skuldi boykottast — fyri at geva heilsulomonnum fríari ræsur. Tá

ið talan var um at hækka kolaprísinn, og tað tykjust at vera trupulleikar við tí, av teirri orsök, at tann, sum skal hava kólið, ikki kann verða útlógymdur, eru tibatver menn komnir inná ta leiðina, at teir halda, at tað bert átti at verið ein lands-handil, ið kundi tryggjað fólki best møguligt, bæði á ein og annan hátt, og burtur við øllum hasum riðilinum av heilsulomonnum, ið einans eru fyri at tryggja sín egna kropp. Tað er nú so, at Hvalbingar hava altíð havt eitt hart baks við kolaspurninginum, annaðhvørt tað so hevur snúð seg um útflytan ella prishækkan; men hevði kólið verið undir einum landshandli, var tað øðrvísi. Og tað er ógvuliga gleðiligt, at menn nú eru við at siggja sannleikan (veruleikan), at ein landshandil vildi verið besta tryggin fyri ta fátæku fjøldina.

Tað er eyðvita, at einaferð kemur fólkið at duga at siggja, at tann sámuligata og tryggasta leiðin fyri eina fátæka fjøld, er tann sosialistiska — tað kemur ikki at svitast.

D. I. Sørensen.

Persóndurkan

Úr eystutýskari lærubók í uppaling, útgivin av Werner Dorst, leiðaranum fyri miðstöðini fyri uppaling í Eysturberlin, stendur m. a.:

Uppaling av næmingunum til kærleika og hávirðing fyri forseta okkara, Wilhelm Pieck er demoratiska skúlans almenna og fremsta uppalingarmál. Tað er skylda læraranna gjøgnum undirvísingar- og skúlaarbeiði at rófesta hesa hávirðing í hvørjum einstakum næmingi. Henda móðisa uppaling byrjar fyrsta skúladag og heldur áfram við skúlaárin. Ein vøkur mynd av forsetanum, ein gjørligt ein mynd, sum visir hansara kærleika til born, verður hongd upp á hóskaði stað í skúlastovuni. At pynta myndina av forsetanum á festdøgum ella døgum, ið eftir hansara avgerð hava fingið serstakan týðning, verður ein sjálvfylgja, ið næmingarnir við gleði fara undir. Næmingarnir samla myndir av forsetanum, myndir, ið vísa teirra forseta millum arbeiðarar í verksmíðum, millum verkfrøðingar, visindamenn og lærarar, og fram um alt myndir, ið vísa teirra stóra vin og leiðara millum ungar framburðsmenn. Í tíðarskeiðinum sum fer til fyrirreikingar av ársdegnum í samband við stovnanina av týska demokratiska tjóðveldinum, og til hvønn føðingardag forsetans, letur lærarin børnini skipa lívlig myndarøvn av forsetanum, myndarøvn, ið vísa ófeilbara bardaga fyri týsku arbeiðarastættini og frigerðing týska fólksins...

Sostatt verður lív og virki Wilhelm Pieck's ein høvuðstáttur í allari undirvísingini...

Sjónleikir. Bæði á Tvøroyri og í Klakksvík er ætlanin at spæla »Tantuna«. Havnar sjónleikarfelag fer í vetur undir at venja Romarsbólma av Ibsen, og kanska onkran annan aftrat móti vári.